

Komentář k evangelium: Dej mi napít

Komentář ke 3. neděli postní (cyklus A). „Dej mi napít.“ Bůh po nás žízní. My žízníme po Bohu. V modlitbě sytíme svou touhu po Boží lásce.

07.03.2026

Evangelium (Jan 4,5–42)

Ježíš přišel k samařskému městu zvanému Sychar, blízko pole, které kdysi odkázal Jakub svému synu Josefovi. Tam byla Jakubova studna.

Ježíš, unavený chůzí, posadil se – tak jak byl – u té studny. Bylo kolem poledne.

Tu přišla jedna samařská žena navázat vodu. Ježíš jí řekl: "Dej mi napít." - Jeho učedníci totiž odešli do města, aby koupili něco k jídlu.

Samařská žena mu odpověděla: "Jakže? Ty, žid, žádáš o napítí mne, Samaritánku?" Židé se totiž se Samaritány nestýkají.

Ježíš jí na to řekl: "Kdybys znala Boží dar a věděla, kdo ti říká: 'Dej mi napít', spíše bys ty poprosila jeho, aby ti dal živou vodu."

Žena mu namítla: "Pane, vždyť ani nemáš vědro, a studna je hluboká. Odkud tedy chceš vzít tu živou vodu? Jsi snad větší než náš praotec Jakub, který nám dal tuto studnu a sám z ní pil i jeho synové a jeho stáda?

Ježíš jí odpověděl: "Každý, kdo se napije této vody, bude zase žíznit. Kdo se však napije vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky, ale voda, kterou mu dám já, stane se v něm pramenem vody tryskající do života věčného."

Žena mu řekla: "Pane, dej mi tu vodu, abych už nikdy neměla žízeň a nemusela sem chodit čerpat."

Ježíš jí řekl: "Jdi, zavolej svého muže a zase přijď sem." Žena mu odpověděla: "Nemám muže."

Ježíš jí na to řekl: "Správně jsi odpověděla: 'Nemám muže'; pět mužů už jsi měla, a ten, kterého máš teď, není tvůj muž. To jsi mluvila pravdu."

Žena mu řekla: "Pane, vidím, že jsi prorok. Naši předkové uctívali Boha tady na té hoře, a vy říkáte: 'Jen v Jeruzalémě je to místo, kde se má Bůh uctívat'."

Ježíš jí odpověděl: "Věř mi, ženo, nastává hodina, kdy nebudete uctívat Otce ani na této hoře, ani v Jeruzalémě. Vy uctíváte, co neznáte, my uctíváme, co známe, protože spása je ze židů. Ale nastává hodina – ano, už je tady – kdy opravdoví (Boží) ctitelé budou Otce uctívat v duchu a v pravdě. Vždyť Otec si vyžaduje takové své ctitele. Bůh je duch, a kdo ho uctívají, mají ho uctívat v duchu a v pravdě."

Žena mu řekla: "Vím, že má přijít Mesiáš, nazvaný Kristus. Ten až přijde, oznámí nám všechno." Na to jí řekl Ježíš: "Já jsem to, ten, který s tebou mluvím."

Právě tehdy se vrátili jeho učedníci a divili se, že mluví se ženou. Přesto však se nikdo nezeptal: "Co jí chceš?" nebo "Proč s ní mluvíš?" Žena tam nechala svůj džbán, odešla do města a řekla lidem: "Pojďte se podívat na člověka, který mi řekl všechno, co

jsem udělala. Snad je to Mesiáš?"

Vyšli tedy z města a šli k němu.

Mezitím ho učedníci prosili: "Mistře, najež se!" On jim však řekl: "Já mám k jídlu pokrm, který vy neznáte."

Učedníci se mezi sebou ptali: "Přinesl mu někdo něco jíst?"

Ježíš jim řekl: "Mým pokrmem je konat vůli toho, který mě poslal, a dokonat jeho dílo. Říkáte přece: 'Ještě čtyři měsíce, a nastanou žně.' Hle, říkám vám: Zvedněte oči a podívejte se na pole: jsou už bílá ke žnám. Ten, kdo žne, už dostává svou mzdu a shromažďuje úrodu pro věčný život, takže se raduje zároveň rozséváč i žnec. V tom je totiž pravdivé přísloví: 'Jiný rozsévá a jiný sklízí. Já jsem vás poslal sklízet, na čem jste nepracovali. Jiní pracovali, a vy sklízíte plody jejich práce.' Mnoho Samaritánů z toho města v něj uvěřilo pro řeč té ženy, která svědčila: 'Řekl mi všechno, co jsem

udělala." Když tedy ti Samaritáni k němu přišli, prosili ho, aby u nich zůstal. Zůstal tam dva dny. A ještě mnohem více jich v něj uvěřilo pro jeho řeč. Té ženě pak říkali: "Věříme už nejen proto, žes nám to pověřila, vždyť sami jsme ho slyšeli a víme, že je to skutečně Spasitel světa."

Komentář

Na své cestě do Galileje se Ježíš zastaví u úpatí hory Ébal, poblíž Sicharu, kde byla slavná studna patriarchy Jakuba, pýcha Samaritánů. Tato oblast tvořila součást Severního izraelského království. Poté, co padla do rukou Asyřanů (722 př. Kr.), se obyvatelstvo nakonec smísilo s pohany, kteří sem byli přivedeni. O něco později židovský král Jan Hyrkán zničil samaritánský chrám vystavěný na hoře Garizím. Proto, navzdory společné minulosti, bylo nepřátelství

mezi židy a Samaritány staleté (srov. 2 Kr 17,34–40).

Ježíš se však nezdráhá zastavit v Sicharu. Unaven cestou a v době jídla Mistr posílá své učedníky pro jídlo a sám si sedá u studny a čeká. Tehdy přichází se svou nádobou jedna Samaritánka a začíná dialog a setkání dvou tužeb, symbolizovaných vodou, které budou naplněny: božská touha spasit lidi a žízeň po Bohu, která je v nich.

„Je dojemné pozorovat vyčerpaného Mistra. Navíc má hlad: učedníci odešli do sousední vesnice, aby sehnali něco k jídlu. A má žízeň. Ale více než únava těla ho stravuje žízeň po duších. Proto, když přichází Samaritánka, ta hříšná žena, kněžské srdce Kristovo se horlivě dává do díla, aby získalo zpět ztracenou ovci: zapomíná na únavu, hlad i žízeň“ [1].

„Dej mi napít“: dávná židovská nedůvěra vůči Samaritánům, která je

odrazovala dokonce i od toho, aby s nimi mluvili a používali jejich věci [2], je Ježíšem prolomena, když s pokorou žádá o pomoc překvapenou Samaritánku, která přichází se svým džberem. Ve skutečnosti však to byla ona, kdo měl prolomit staleté předsudky, aby si vyžádal to, co Ježíš dává: vodu lepší než z proslulé Jakubovy studny, i když byla velmi vydatná, neboť posloužila jeho synům i jeho stádům. Žena chápe Ježíšovu narážku: že on je větší než Jakub a jeho studna a že voda, kterou nabízí, je podivuhodná. Samaritánka se pak nadchne představou, kterou si o této vodě utvoří, a začne o ni prosit, aby už nikdy neměla žízeň.

Ve Starém zákoně „živá voda“ symbolizuje Boží působení (srov. Jer 2,13; Zach 14,8; Ez 47,9). A ve skutečnosti je „Božím darem“ sám Ježíš, darem, který žena nezná, živou vodou, která se v ní stane „pramenem tryskajícím k věčnému

životu“, je ve skutečnosti duchovní milost. Proto Ježíš ženu připravuje, aby ji přijala, tím, že ji vede k uznání jejího hříšného stavu — s pěti různými muži. Samaritánka se pak zajímá o svůj vztah k Bohu a o to, kde ho uctívat; a po Mistrově poučení vytuší pravou žízeň své duše; už zmiňuje Mesiáše, objeví, že ho má před sebou, a jde to oznámit svým.

Tato proslulá pasáž z evangelia svatého Jana vypráví o vzácné cestě obrácení, kterou způsobí Ježíš. V jistém smyslu má všeobecný ráz a všichni se v ní můžeme poznat. Papež František komentuje, že „Ježíš pociťoval nutnost setkat se se Samaritánkou, aby jí otevřel srdce: prosí ji o napití, aby odhalil žízeň, která byla v ní samé. Žena je tímto setkáním zasažena: klade Ježíši ty hluboké otázky, které máme všichni v sobě, ale často je přehlízíme. Také my máme mnoho otázek, které bychom chtěli položit, ale

nenacházíme odvahu je Ježíšovi položit! Postní doba, drazí bratři a sestry, je vhodný čas podívat se do svého nitra, aby vyvstaly naše nejvlastnější duchovní potřeby, a prosit v modlitbě o Pánovu pomoc. Příklad Samaritánky nás vybízí vyjádřit se takto: „Ježíši, dej mi z té vody, která navždy uhasí mou žízeň“ [3].

[1] Svatý Josemaría, Boží přítel, č. 176.

[2] Srov. sv. Augustin, In Ioannem tract. 13.

[3] Papež František, Anděl Páně, 23. března 2014.